

Hitzaurre gisa

Belen Uranga

Soziolinguistika Klusterra

b.uranga@soziolinguistika.eus

Euskararen biziberritze-prozesuan bidegurutzean egotearen konstatazioa ez da gaur-gaurkoa. Horrela erakusten ari zaizkigu erakunde publiko zein sozialek azken urteetan egiten ari diren ekimen guztiek. Horietan, ordea, nabarmentzeko helburu bat gailentzen ari da besteren artetik, euskaltzaletasunaren aktibazioa, izaera pertsonaleko hautu kolektibo gisa.

Duela bi urte jada, gai horri eskaini genion BAT 98 zenbakia. 2016ko martxoan, Euskaltzaleen Topagunearekin elkar lanean prestatuturiko monografikoan abian jarritako *Euskaltzaletasunaren aktibazioa* propo-

samenari jarraipena emanez osatzera dator 2018ko BAT 107 zenbakia.

Jatorri desberdineko artikulua bildu ditugu kasu honetan: lehenengo biak 2018ko urtarrilaren 23an, Durangon izandako Topaldian jasotako Idurre Eskisabel eta Eneko Gorriren artikulua biltzen dira. Ondoren, euskal erakunde zein eragile sozialen aurtengoerronka nagusienetakoa den *Euskaraldiaren* inguruko hiru artikulua bildu dira. Lehena, Arrate Illarok eta Iker Martinez de Lagosek idatzitakoa da; bigarrena, ekimen horren abiapuntuetako bat izan zen Lasarte-Oriako esperientzia Iñaki Arrutiren lumatik, eta hirugarrena, maila teorikoagoan bada ere, tokian tokiko aktibaziorako gakoaren inguruan Zesar Martinezek, Amaia Baldak eta Imanol Larreak idatziriko artikulua. Gaiari amaiera emateko Pello Jauregik eta Pablo Suberbiolak lan-munduko hizkuntza-ohituren aldaketa gerta dadin kontuan izan beharreko aldagaien inguruan idatzi dute euren artikulua. Gai monografikotik kanpo geratuz, Gurean atalean, Eneritz Albizuk eta Goizane Aranek 2017ko HAUSNARTU sarietara aurkeztutako lanaren inguruko

artikulua publikatu dugu, Bermeoko eta Ondarroako udalerrietan euskararen garapenaren inguruko ikerketa-lanaren berri emanez.

Zehazki aipatzearren, zenbakiari hasiera emateko **Idurre Eskisabel** EHUKo irakasleak “Euskaraz bizitzeko diskurtsoak eta bizipenak” artikulua idatzi du. Bertan, euskararen hautuaren aldeko diskurtsoak egokitu beharra azpimarratzen du, orain artekoak duela 50 urte garatutako pentsamenduan oinarritutakoak direlako eta, beraz, nekez izan daitezkeelako eraginkorrak egungo mundu globalizatuan. Eskisabelek, lehenagotik lantzen ari den bidea jorratuz, feminismoaren diskurtsotik baliatu daitezkeen ideien inguruko proposamen interesgarriak plazaratu ditu.

Bigarren artikuluan, gizartearen aktibazioaren bila Iparraldean eginiko bi ekimen oso interesgarrien berri eman du **Eneko Gorri** euskara teknikariak. “Erdaldunak aktibatzeke diskurtsoak *Mintzalasai* eta *BAM!* maila diskurtsiboan” artikuluan, ikerketa soziolinguistikoei erakusten duten egoera kezkarriaren aurrean gizarteak planteatzen ari den hainbat ekimenen berri, izan ere, ezinbestekoa da euskararen aldeko mugimenduan eremu sozial berriak irabaztea, kasu honetan, euskararen aldeko erdaldunak. Horretarako, sendotasun handiarekin ari dira diskurtsoak berritzen eta egokitzen. Horien lekuko, estrategikoa den BAM eremu geografikoan (Baiona–Angelu–Miarritze) garatutako ekimenak eta *Mintzalasai* proiektua.

Iñaki Arrutik “Ahobizi, Belarriprest eta hizkuntzaren armairutik elkarrekin ateratzeko esperientzia bat” artikulua idatzi du, aurkezteko, Lasarte-Orian 2016an egin zen “Irten armairutik! Baietz 40 egun euskaraz!” ekimen sozialaren inguruko ikerketa-

lana. Ekimen horren helburu nagusia hizkuntza-ohituretan eragitea eta aldaketak sortzea izan zenez, esperientzia ezin estrategikoagoa bihurtu zen. Eta, besteak beste, hala ulertuta Euskal Herri mailan abian jarri da 2018ko udazkenean burutuko den *Euskaraldia* programa. Ikeerketa horren emaitza izenburu bereko liburuan argitara eman den arren, artikuluan tesuingurua deskribatzen da eta euskalgintzarentzat baliagarri izan daitezkeen ekin-tzarako gakoak identifikatzen Azkenik, emaitza nagusien inguruko hausnarketak ere eskaintzen ditu.

“Euskaraldia, ohiturak aldatzeko aktibazio ariketa” ondorengo artikulua **Arrate Illarok** eta **Iker Martinez de Lagosek**, *Euskaraldia: 11 egun euskaraz* ekimena aurkeztuz. Jakina den bezala, egitasmoak Euskal Herri osoko lurraldea hartu nahi du, 2018ko azaroaren 23tik abenduaren 3ra doan 11 eguneko tartean, gizarte euskararen aldera aktibatzeke. Bere abiapuntua, lehen aipaturiko Lasarte-Orian eta beste leku hainbateko aktibazio sozialerako esperien-

tzietan du, eta, praktikan, *Eusle* metodologia erabiliko du.

Taldean idatzi dute **Zesar Martínezek**, **Amaia Baldak** eta **Imanol Larreak** “Tokian tokiko hizkuntza aktibazioa: hainbat gako” artikulua. Bertan, euskararen inguruko aktibazioa eragiteko gakoak identifikatzeko eta aktibaziorako metodologia zehatz bat proposatzea helburu duen proiektu baten berri ematen dute egileek. Soziolinguistika Klusterra hainbat eragilerekin ari da egitasmoa lantzen, eta artikulua honetara ikerketaren lehen emaitzak eta ondorioak ekarri dituzte. Aztertu dira, besteak beste, herri aktibazioa lortu duten esperientziak eta horien arabera gakoak, horien artean honakoak: behar sozial bati erantzutea; talde eragile kohezionatua izatea, egitura irekiak eta horizontalak sortzeko borondatea izatea eta administrazioaren babesa izatea.

Pello Jauregik eta **Pablo Suberbiolak** “*Eusle* metodologia: gaztelanian finkatutako hizkuntza-ohituretatik euskarazkoe-tara lan-munduan” artikulua aurkezten da ondoren. *Euskaraldiaren* oinarri izango den *Eusle* metodologia lan-munduan zer nolako eragina izan dezakeen aztertu dute egileek. Izan ere, metodologia hori 2012an Aldahitz Ikerketa-proiektuaren baitan euren sortu zuten tresna bat da, hizkuntza-ohituren aldaketa-prozesuak abian jartzeko. Artikuluan, 2013 eta 2016 artean

hainbat lantegitan egindako proiektuaren emaitzak eskaintzen dira, ikusteko, zenbateraino den eraginkorra metodologia zehatz hori, langileen hizkuntza-ohiturak euskararen aldera aldatu nahi dituzten taldeentzat.

Zenbakia amaitzeko, eta *Gurean Atalean*, “Bermeo eta Ondarroa, Hizkuntzaren garapenean eragiten duten faktoreak” artikulua argitara eman da. **Eneritz Albizu** eta **Goizane Arana** UEMAko teknikariek eginiko ikerketa-lanean oinarritutako artikulua. Udalerri oso euskaldunak izan arren, euskararen aldeko atxikimendua oso desberdina duten bi udalerri horietako egoera soziolinguistikoa aztertu dute egileek: Bermeo eta Ondarroa, eta ikerketaren emaitzaren hausnarketan eraginkorrak izan daitezkeen lan-ildoak ere proposatu dute egileek artikulua honetan. •